

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

NOVICAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 323

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

DELAVSKI LIST POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

Proti povratku Habsburgovcev.
Jugoslovanske čete na mažarski meji.

Mala in velika ententa sta v Budimpešti naznanili, da se povratek kakšnega Habsburgovca na ogrski prestol ne bo dopustil pod nobenim pogojem. Kakor hitro bi Mažari bivšemu cesarju Karlu izročili državno oblast, bodo Jugoslavija, Češko-Slovaška in Rumunija s svojim vojaštvom zasedle celo Mažarsko. Potrebne vojaške priprave so že v teku. Italija in Anglija sta v tem vprašanju z malo entento popolnoma soglasni, le stališče Francije je zavito v meglo. Ni izključeno, da igra Francija s Karlom svojo posebno sebično igro. To se mora kmalu pojasniti, a je že danes gotovo, da bo tudi v tem svojem podjetju proti Rusiji ostala osamljena, kakor je ostala na cedilu tudi z nameravanjem vojaškijm posredovanjem, ki naj bi ga bile zanj izvedle Poljska in države male entente.

Dunajska vlada je na notranji in zunanji pritisk hitela izjaviti, da se Avstrija sicer noče vmešavati v mažarske notranje zadeve, da se bo pa najodločneje zavarovala proti vsem morebitnim posledicam Karlovega podjetja na Ogrskem. To izjavo je podal zavezni kancelar dr. Mayr v seji zunanjega odseka narodne skupščine dne 31. marca. Pred tem je imel dr. Mayr dolge pomenke z zunanjimi diplomati, a tudi z domačimi parlamentarnimi klubi. Tako je bil dr. Mayr na seji soc. demokratičnega kluba in se je pokazalo, da zastopa vlada nasproti Karlovemu koraku popolnoma enako stališče kakor socialno demokratična stranka.

Berlinski listi soglasno pišejo, da pomenja Karlov korak za vso Osrednjo Evropo resno nevarnost, upajo pa, da bo energični nastop male entente to nevarnost kmalu odstranil.

Švicarski zvezni svet je izrazil svoje presenečenje nad Karlovim začetjem; vendar je švicarski poslanik na Dunaju izjavil, da se švicarska vlada ne bo protivila temu, da se Karel povrne v Švico.

Karel sam je menda dosedaj še v Ogrski Sobotici. Širijo se vesti, da je na zapadnem Ogrskem pod vodstvom polkovnika Leharja zbranih 15.000 vojakov, ki hočejo za Karla korakati proti Budimpešti. Te vesti pa uradna Budimpešta zavrača kot izmišljene.

Današnji »Slovenec« ima naslednjo vest iz Beograda z dne 31. marca:

AGRARNA REFORMA.

LDU Beograd, 31. marca. (ZNU) Nocoj je bila seja ožjega ustavnega odseka, na kateri so pretresali člen ustave o agrarni reformi. Ta člen je redigiran tako, da se

Na poslednji seji min. sveta je bilo sklenjeno, da se ukrenejo vse potrebne voj. odredbe radi dogodkov na Mažarskem. Izvedena je koncentracija pehote in konjice na mažarski meji. Sporazumno s Češko-Slovaško in Rumunijo bi imele te vojaške enote v slučaju instalacije Karla v Budimpešti prekoračiti mejo in zasedi Mažarsko. Vesti o prihodu Karla na Mažarsko so se že dalje časa pojavljale ter je bila vlada po zaupnih informacijah o vsej akciji poučena. Včeraj je min. predsednik Pašić konferiral z italijanskim in rumunskim poslanikom ter se obrnil tudi na ententne vlade, naj označijo svoje stališče napram dogodkom na Mažarskem. Pričakuje se, da bo naša vlada že danes ali jutri mažarski vladi napovedala vojaško posredovanje. Položaj je zelo resen.

LDU Beograd, 31. marca. (ZNU) Presburo poroča iz Budimpešte: V peštanskih političnih krogih se govori, da se bo kralj Karl, čim bo proglašen za kralja, odrekel prestolu v korist svojega sina. Horthy in grof Andrássy bi bila njegova namestnika.

LDU Beograd, 31. marca. (ZNU) Presburo poroča iz Budimpešte: Vlada stranka je imela ponoči od 29. do 30. marca sejo. Živahno so pozdravili ministra za vere, ki je sprejel Karla v Subotiču.

LDU Dunaj, 31. marca. (DKU) V svojem poročilu v odseku za zunanje posle o odredbah povodom zadnjih dogodkov na Mažarskem je naznanil zvezni kancelar dr. Mayr, da se namerava iztirati grof Thomas Erdoedy. Naznanjen bo poleg tega državnemu pravdnistvu zaradi suma veleizdaje.

LDU Beograd, 31. marca. (ZNU) Presburo poroča z Dunaja: Tu se veruje, da se je Karl vrnil v Budimpešto v sporazumu z mažarskimi odgovornimi krogi. »Reichspost« pravi v uvodniku, da je po mažarski ustavi dosmrtni kralj oni, ki je bil venčan s krono sv. Stefana. Ker Karl ni abdiciral, se smatra, da je on edini zakoniti mažarski kralj. Mažarska danes ni republika, ona je kraljevina. V odsotnosti kralja vrši vso oblast Horthy.

LDU Beograd, 31. marca. (ZNU) Presburo poroča z Dunaja: »Tagblatt« ocenjuje prihod Karla v Budimpešto kot neuspeh. Poudarja, da se bo tudi Italija protivila vsaki restavraciji monarhije na Dunaju. Politični faktorji v Češko-Slovaški in Jugoslaviji se tudi pripravljajo na vse eventualnosti.

ukinejo fevdalna razmerja. Čivčije in kmetje postanejo lastniki zemlje. Po posebnih zakonih se bo plačala odškodnina onim, ki so po agrarni reformi oškodovani.

Italija v znamenju fašistovske anarhije.

Italijanom se je hotelo prirediti v starodavnem Ogledju demonstrativno veliko aneksionistično slavnost. Ta slavnost naj bi bila pokazala, kako je Ogledj s furlanskim in primorsko-slovenskim prebivalstvom, čegar zgodovina je tako ozko zvezana z njim, končnoveljavno in za vselej pripadel Italiji. Na slavnost so vabili s slovenskimi vabili tudi Slovence. a šel je tisti, ki je radi svojega službenega stališča moral iti. Med temi je bil predvsem nadškof dr. Sedej.

Po cerkveni slavnosti v ogledjski baziliki in savnostnem sprejemu se je vršil za uradne povabljenke banket. V tem so se zbirali fašisti in protestirali, da je vlada za bodoče volitve priklopila goriskemu volivnemu okrožju tudi odtrgane dele Kranjske in Koroške, vsled česar bodo dobili Slovenci več mandatov. Nekaj fašistov je prišlo tudi na banket. Tu so začeli po prvih govorih izzivati nadškofa dr. Sedeja in ga nesramno žaliti. To divjaško obnašanje je skrajno užalilo tudi navzoče italijanske odličnjake. Vsi brez izjeme — bilo jih je do 250 — so se postavili za škola, protestirali proti taki žalitvi povabljenega gosta in v znamenje protesta z nadškofom Sedejem vred odšli iz dvorane. Med gosti je bilo tudi troje italijanskih škofov: tržaški, poreški in videmski.

Italija je lahko ponosna: fašisti so začeli razbijati njene lastne uradne prireditve.

Razen ogledjskih so si pa italijanski fašisti v zadnjem času vpletli v venec svojih junastev še druge lavorike. Tako so ponoči na 24. marca vdrl v Narodni dom v Vo-

loskem, oplenili knjižnico in knjige na to zunaj kraja zažgali. — Na veliko soboto je pa fašistovska drhal po Opatiji iskala dr. Cervaia, in ko ga tu ni našla, drla v Vološko, kjer je vdrla v dr. Cervaiovo in dr. Štangerjevo odvešniško pisarno in ji popolnoma opustošila. Škoda je ogromna. Dr. Cervaia in dr. Štanger sta zaman iskala orožniške in vojaške pomoči — našla nista nikogar, vsi odgovorni organi so se poskrili.

Ob takih razmerah se ni čuditi, da nasprotna stran poseže po samopomoči. Tako so storili delavci v premovalniških in labinski-puljskem okraju. Tu štrajkajo delavci radi slabih plač že mesec dni. Da bi se zavarovali proti fašistom, so štrajkujoči rudarji ustanovili svojo gardo, zasedli vse dohode, podminirali rudnike, uradna poslopja in most čez Rašo in proglasili nad okrajem svojo lastno vlado. Vse mine so električno zvezane med seboj, tako da morejo delavci v enem zamem trenutku vse skupaj pognati v zrak. Pred temi napravami imajo fašisti in oblasti tak respekt, da si nihče ne upa drezati v sršenovo gnezdo. Tako je danes v Istri samostojna rudarska republika. Generalni komisar Mosconi bi stvar rad na lep način poravnal in pritiska na premovalno družbo, da bi ugodila delavskim zahtevam. Kapitalisti — ki so seveda na varnem — pa nočejo o tem nič slišati, češ, da je družba v slabem gospodarskem položaju. Na vsak način pa imajo istrski rudarji vsaj to zadoščenje, da so ugnali fašiste; kar se italijanski vladi dosedaj še ni posrečilo.

Občinske volitve.

Pozor, kandidati za občinske volitve! Vsak kandidat mora kandidatsko listo lastnoročno podpisati in zraven pripisati besedico: »sprejem«.

Demokratska stranka pri občinskih volitvah ne bo več kandidirala dr. Tavčarja. Župan dr. Tavčar se je odpeljal baje na počitnice in je izjavil, da se bo odslej pečal le s književnostjo. Nosilec demokratske liste bo dr. Vlad. Ravnihar. Tudi o dosedanem podžupanu dr. Trillerju se ne čuje drugo, kakor da je baje bolan. Ali misli tudi on pustiti demokratsko stranko njeni usodi?

Samostojnejši v Ljubljani. Ker dosedaj vladajoča stranka kapitalističnih demokratov s skrbjo pričakuje usodnega dne 26. aprila, ko se ima zrušiti za vedno njena večina na magistratu, ji je prišla na pomoč še samostojna kmetijska stranka. Ta bo v Ljubljani skušala poloviti tiste nezadovoljne male obrtnike in barjanske kmetiče, ki so od liberalne gospode doslej uživali le obljube. Po volitvah pa bi vsi izvoljeni liberalni kandidati zopet skupaj vladali na magistratu z dr. Ravniharjem

kot županom na čelu. Je pa še vprašanje, če bodo ljudje res še toliko lahkoverni, da bi takim manevrom šli na lim.

Amerika in ententa.

LDU Beograd, 31. marca. (ZNU) Presburo poroča iz Pariza: Francoska vlada še ni prejela nobene note iz Amerike. Neka brzojavka javlja, da je washingtonska vlada izjavila, da zavezniskim vladam ni poslala nobene note. Vendar krožijo glasovi, da ministrstvo pripravlja diplomatsko noto, ki bo nekaj odgovor na poslednjo angleško noto, katera se tiče mednarodnih mandatov. V noti se bo izjavilo, da se Zedinjene države nikakor ne odrekaajo pravicam, pridobljenim z zmago, kakor tudi da Amerika ne bo sprejela nikake definitivne odločbe, ki bi jo zavezniški sklenili bodisi glede odrejanja mednarodnih mandatov bodisi glede kateregakoli drugega vprašanja, ki bi se nanašalo na pridobljene pravice, ako ameriška vlada ne bi predhodno dala svojega pristanka.

Širite „NOVI ČAS“

DRUGO POGlavJE.

Opoldanski izlet na Kampansko morje.

»Povej mi vendar, Glavk,« je rekla Jona, ko sta se v izletnem čolnu vozila dol po reki Sarnu, »kako si me prišel z Apecidom rešit pred tistim hudobnim človekom?«

»Vprašaj Nidijo tamle,« je odgovoril Ate-nec in pokazal na slepo deklico, ki je sedela zamisljeno sloneč ob svoji liri nedaleč od njiju. »Njej si dolžna hvalo, ne nama. Bržčas je prišla k meni, ker me pa ni našla doma, je šla iskat tvojega brata v tempelj; ta je šel z njo k Arbaku, na potu pa sta se namerila name in družbo prijateljev, ki sem jo navdušen po tvojem prijaznem pismu poiskal. Njen bistri posluš je spoznal moj glas — nekoliko besedi je bilo dovolj, da sem se pridružil Apecidu; svojim tovarišem nisem povedal, kako to, da sem jih zapustil — mar sem mogel izročiti tvoje ime njihovim lahkim jezikom in brbljavim glavam? Nidija je naju peljala do vrtnih vrat, skozi katera sva se pozneje odnesla, vstopila sva in sva bila ravno na tleh, da si ogledava skrivnosti tiste zločeste hiše, ko sva od drugega konca začula tvoje krike. Ostalo ti je znano.«

Jona je močno zardela. Nato je pogledala Glavku v oči in v njenem pogledu je občutil vso hvalo, ki ji ni mogla najti besedi. »Pridi sem, Nidija moja,« je rekla nežno Tesalki. »Ali ti nisem že rekla, da mi bodi sestra in prijateljica? Sedaj si mi pa že bila vse več — moja zaščitnica, moja rešiteljica!«

E. Bulwer:

Poslednji dnevi v Pompejih.

47

»Prav res,« je rekel dragotinar, »poleg tega ne nosijo nikakih draguljev — oni preklinjajo, kadar zagledajo kačo; in v Pompejih so vsi naši okraski kačje oblike.«

»Samo poglejte,« je rekel tretji, ki je bil izdelovalec bronastih izdelkov, »kako pisano gleda oni Nazarenc pobožno svetle procesije. Bodite prepričani, da preklinja tempelj. Ali več, Celcin, da mi je ta človek, ko je šel pred nekaj dnevi mimo moje prodajalnice in me videl, ko sem izdeloval kip Minerve, nevoljno rekel, da bi jo zlomil, ako bi bil iz mramorja, bron pa je premočan zanj. »Zlomiti boginjo!« sem dejal jaz. »Boginjo!« je odgovoril brezbožnik, »demon je, zloben duh.« Nato je šel preklinjaje dalje. Ali se sme kaj takega trpeti? Ni čuda, da se je zemlja v minuli noči tako strašno tresla, ko je hotela otresti brezbožnika s svojega naročja! — Brezbožnika, pravim? Se kaj hujšega — zaničevavca lepih umetnosti! Gorje nam izdelovavcem bronastih izdelkov, ako bi dajali ljudem postave taki kakor je ta človek!«

»To so požigavci, ki so zažgali Rim za časa Verona!« je stokal juvelir.

Take so bile prijazne opazke, ki jih je izgovarjal vedenje in vera Nazarenca, in kmalu je opazil Olint sam utis, ki ga je napravil; ozrl se

je naokoli in ugledal pozorne obraze zbirajoče se množice, ki je šepetala, ko je zrla nanj. Za trenutek jih je motril z obrazom, ki je kazal kljubovanje in sočutje, nato pa je nabral okoli sebe svoj plašč, se napotil dalje in rekel skrošljivo: »Zaslepljeni malikovave! Ali vas ni posvaril potres minule noči? Oh, kako se vam bo godilo sodnjega dne?«

Množica, ki je čula te usodepolne besede, jih je z ozirom na različne stopnje svoje nevednosti in strahu različno tolmačila; vsi pa so se strinjali v tem, da izražajo strašno kletev. Kristjane so smatrali za sovražnike človeštva.

Ko je stopil Olint skozi množico in dospel do enega bolj samotnih izhodov iz fora, je zapazil bled in resen obraz, ki je bil uprt vanj in katerega je na mestu spoznal.

Zavit v pallium — plašč, ki je deloma zakrival njegova sveta oblačila, je mladi Apecid gledal učenca te nove in skrivnostne vere, h kateri se je bil nekoč že napol spreobrnil.

»Ali je tudi on slepar? Ali se dela tudi ta človek resnega, da skriva pohotnost? Ali zakriva Vestina koprena grehote nečistosti?«

Olint, ki je bil vajen ljudj vseh vrst in združeval z versko gorečnostjo globoko skušnjo, je po izrazu njegovega obraza uganil, kaj se je godilo v prsah svečenika. Pogledal je Apecidu z odkrito in vzvišeno odkritosrčnostjo naravnost v oči.

»Mir bodi s teboj!« je rekel in pozdravil Apecid.

»Mir!« je ponavljal svečenik s tako zamol-

klin glasom, da je segel Nazarencu v srce.

»V tej želji,« je nadaljeval Olint, »so združene vse dobre stvari — brez čednosti ne moreš imeti miru. Kakor mavrica počiva mir na zemlji, toda njen obok se izgublja v nebesih. Nebo jo koplje v svetlobnih barvah — ona nastaja sredi solza in obliakov — ona je odsev večnega solca — je zagotovilo miru — je znamenje velike zveze med človekom in Bogom. Tak mir, o mladi mož, je smehljaj duše, je izvor iz daljnega solca nesmrtnih luči. Mir bodi s teboj!«

»Oh!« je začel Apecid, ko je zapazil radovedne pohajalce, ki bi radi vedeli, kaj utegne biti predmet pogovora med dozdevnim Nazarencem in svečenikom izide. Prenehal je na mestu in nato s tihim glasom pristavil: »Tukaj se ne moreva razgovarjati; jaz pridem za teboj na breg reke; tamkaj je sprehajališče v tem času zapuščen in samotno.«

Olint je priklinal in pritril. Hitrih korakov toda pozornih in opreznih oči je odšel skozi mesto. Semintja se je pomenljivo spogledal s kakim mimoidočim, ali mu dal malo znamenje. Oblačilo teh ljudi je navadno kazalo, da spadajo med najnižje sloje; krščanstvo je bilo namreč v tem oziru zgled vseh drugih manj mogočnih prevratov — goršično zrno se je nahajalo v sredi nižjih slojev ljudstva.

Sredi koč revščine in dela je imela svoj zaničevani vir ogromna reka, ki je pozneje razlivala svoje široke vode mimo mest in palač sveta.

Iz ustavnega odbora.

Včeraj se je zopet sešel ustavni odbor, da reši še ostale člene ustavnega načrta, predvsem člene 64.—69., ki govore o samoupravi. V imenu Jugoslovanskega kluba je vstal dr. Šimrak in izjavil, da Jugoslovanski klub vstaja na svojem stališču popolne enakopravnosti vseh treh plemen, na stališču državnega edinstva in suverenosti, obenem pa na stališču pokrajinske avtonomije. Ustava se mora sprejeti v sporazumu z zastopniki vseh treh plemen. Vlada nastopa proti temu sporazumu in ruši s tem narodno in državno edinstvo. Jugoslovanski klub bo nadaljeval svoj boj, dokler se ustava ne sprejme temeljem sporazuma. — Tekom razprave se sprejmejo členi 65., 67., 68., 69. in 77. Poslanci Jugoslovanskega kluba so se v obliki meri vdeleževali debate, posebno pri čl. 69., ki govori o državnem svetu in upravnih sodiščih. Govorili so dr. Dulibič in opetovano dr. Šimrak in dr. Gosar. Vsi so se zavzemali za svobodno sodstvo. Posl. dr. Gosar je poudarjal, da je eno temeljnih načel vsake moderne države to, da je sodstvo ločeno od uprave. Tega načela člen 69. ne vpoštevata in bi po njem sodili upravni organi v svoji lastni stvari. Tudi pri drugih členih so navedeni poslanci odločno zastopali demokratično stališče in zahtevali izpremembe. Trud je bil za sedaj zaman — večina je kakor dobro namazan stroj točno odglasovala vse člene po vladnem besedilu. — V prihodnji seji je na dnevnem redu čl. 42., ki govori o sestavi narodne skupščine.

PREPOVEDANA BROŠURA.

LDU Belgrad, 31. marca (ZNU) Minister za notranje stvari je z odlokom od 25. marca prepovedal uvoz in razširjanje brošure »Nekoliko strani iz kraljevega albuma Karagjorgjevičev«, ki je bila natisnjena v Rimu in ki piše sovražno in tendenciozno o državni upravi v Črni gori.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 1. aprila. (Izvirno.) Današnja predborza notira sledeče kurze: Italija 585—590; Berlin 230—231; Dunaj 21.20; Pariz 10.05—10.10; dolarji 139.

Politični dogodki.

Delavska zveza v Trzinu ima na leto nedeljo ob 11. shod v Našem domu. Poroča narodni poslanec Brodar o političnem položaju. Ker je ta nedelja praznik krščansko-socialnega delavstva, ki ima ob 8. sv. mašo za JSZ, se vljudno vabijo vsi somišljeniki, da se udeležijo shoda v Našem domu.

Z Romunijo smo se pod vplivom dogodkov na Madžarskem pobotali. Rumunska vlada se je vsled vpada njenih vojaških oddelkov na naše ozemlje opravičila in dogodek obžalovala. Rumunski poslanik v Belgradu je izjavil, da bo Romunija v slučaju vojnega nastopa proti Mažarski šla složno z našo državo in Češkoslovaško.

Trst zahteva prosto luko. Tržaška »Era Nuova« piše o proglasitvi proste luke v Zadru in Reki in pravi, da mora sedaj enako uredbo dobiti tudi Trst. Prosta luka je neobhoden pogoj, da se zagotovi Trstu gospodarsko življenje.

V Rusiji sklenjeni zakoni v Avstriji neveljavni. Avstrijsko zavezno justično mi-

nistrstvo je razglasilo, da so zakoni, ki so jih avstrijski vojni ujetniki sklenili v Rusiji, neveljavni. Kdor hoče, da se njegov ruski zakon tudi v Avstriji prizna, mora nastopiti predpisano pot za izpregled morebitnih zakonskih zadržkov (zakon, verska razlika i. dr.). Še-le potem, ako doseže izpregled, se njegov zakon prizna tudi v Avstriji. Vendar imajo oblasti nalog, da ruske zakone do končne rešitve obravnava kot veljavne.

Dnevni dogodki.

— Pozor, trgovski nastavljenici! Gremlj v Kamniku je sklenil, da bodo od sedaj naprej trgovine odprte od 7. ure jutratraj do 18. ure zvečer. Vprašam nastavljeništvu, ali ste s tem zadovoljni, ali so se pri tem ozirali na vaše prispevke; ali so vas sploh vprašali, če se strinjate s predlogi, katere so trgovci za svojo korist soglasno sprejeli brez ozira na svoje uslužbence? Nastavljeništvu, prosim za odgovor. — Trgov. nastavljenec.

— Izprememba pisemskih pristojbin za pošiljke iz naše države v inozemstvo. Od 1. aprila 1921 je plačati za pisemske pošiljke iz naše države v inozemstvo te pristojbine: pisma do 20 g 1 dinar, čez 20 g za vsakih 20 g 50 par, dopisnice 50 par, dopisnice z odgovorom 1 dinar, tiskovine za vsakih 50 g 20 par, tiskovine z izboklimi črkami za slepce za vsakih 500 g 10 par, posl. papirji za vsakih 50 g 20 par, a najmanj 1 dinar, blagovni vzorci za vsakih 50 g 20 par, a najmanj 40 par, reko-mandacija 1 dinar, prejemno potrdilo (A. R. povratnica), ako jo zahteva pošiljatelj pri oddaji, 1 dinar, ako jo zahteva pozneje (po oddaji) pa 2 dinarja, poizvednica 2 dinarja, preklic pošiljke ali izprememba naslova 2 dinarja, ekspresnina 2 dinarja. — Te pošiljke veljajo za vse dežele in države izven mej našega kraljestva, torej tudi za Nemško Avstrijo, Češkoslovaško in Mažarsko, za katere so veljale nekaj časa naše tuzemske pisemske pristojbine.

— Prepovedani habsburški in monarhistični listi. Predsedstvo deželne vlade opozarja na to, da so listi »Reichspost« z večerjo izdajo, »Wiener Stimmen« ter časopis »Staatswehr«, izhajajoči na Dunaju, v naši kraljevini prepovedani ter da se ne smejo niti naročati, niti prejemati, ker bi bili sicer naročniki kaznovani, ne glede na škodo, ki jo utrpijo s tem, da se jim doposlani listi že na poštah uradih Slovenije zasežejo.

— Dobro delo stori, kdor naroči svojemu prijatelju ali znancu knjižico: Dr. M. Opek a: Brez vere, ki je baš v sedanjih dneh tako neobhodno potrebna. Cena komadu 15 K, po pošti 16 K. Dobiva se v Jugoslav. knjigarni in Prodajalni K. T. D. v Ljubljani.

— Požar v Bodovljah. Dne 25. novembra 1920 je pogorela hiša Marjane Osredkar v Bodovljah, ko je odšla na sejm v Škofjo Loko. V hiši sta zgorela tudi njena dva otroka, ki ju je pustila doma brez nadzorstva. Deželno sodišče v Ljubljani je za to prisodilo Osredkarjevi 10 dni strogega zapora.

— Vlom v trgovino na Brezovici. Neznani zločinci so vlomili v zaklenjeno prodajalno Franceta Velkavrhja na Brezovici in odnesli blaga v vrednosti 318 K 40 vin.

tila tega prekrasnega poldneva v svoji sobani. Priznaj, da sem imel prav.

»Prav si imel, Glavk«, se je zdajci oglašila Nidija.

»Ta predragi otrok govori za tebe«, je odvrnil Atenec. »Ampak dovoli mi, da se primaknem tebi nasproti, sicer naš lahki čolnč ravnotežje izgubi.«

Tako rekoč se je usedel Joni ravno nasproti in ko se je sklonil naprej, si je domisljal, da je njen dih razlival prijetno vonjavo po morju in ne poletni vetrovi.

»Povedati mi moraš«, je rekel Glavk, »zakaj si toliko dni zapirala vrata pred menoj.«

»Ej, ne misli več na to«, je odgovorila Jona hitro; »poslušala sem nekaj, o čemur sedaj vem, da je bilo zgolj zlobno obrekovanje.«

»In obrekovalec je bil Egipčan, kajne da?« Jona je z molčanjem pritrdila na vprašanje.

»Njegovi nagibi so sedaj dovolj očiti.«

»Ne govori o njem«, je rekla Jona in si z rokami zakrila obraz, kakor da bi hotela že samo misel nanj pregnati.

»Morebiti je sedaj že ob bregovih počasne reke Stige«, je nadaljeval Glavk, »vendar pa bi bili kaj slišali o njegovi smrti, če bi bilo tako. Dozdeva se mi, da je tvoj brat čutil zločest vpliv njegove temačne duše. Ko smo sinoči dospeli do tvoje hiše, me je iznenada zapustil. Ali me bo kdaj smatral vrednega, da sem mu prijatelj?«

»Njega razlaja neka tajna skrb«, je odgovorila Jona s solzami v očeh. »O da bi ga mogli zvabiti od njega! Združiva svoje moči v tem dobrem delu.«

»Brat naj mi bo«, je odvrnil Glavk.

(Dalje)

Velik požar na Kodeljevem.

Več milijonov škode. — Zažgala zločinska roka.

Danes jutraj par minut pred drugo uro je Marija Jakopič, ki stanuje v gradu Kodeljevo, zapazila, da je desni vogal velikega grajskega hleva v ognju. Hlev je moderno zidan in je bilo v njem 37 glav živine, največ plemenskih krav. Jakopičeva je takoj zbudila grajske stanovalce in lastnika — barona. Tudi vojaške straže bližnjega vojaškega skladišča so zapazile plamen, ki se je z vso naglico širil in obvestile vojaštvo in policijo, ki je bila takoj na mestu. Z vso naglico se jim je posrečilo iz gorečega hleva rešiti vseh 37 glav živine in poljedelske stroje. Na lice mesta sta prihiteli požarni brambi iz Most in Ljubljane, katerih izredni požrtvovalnosti (gasili ste od 2. do 6. ure) se je posrečilo ogenj lokalizirati. Od hleva so ostale le še stene. Škoda je velika in se ceni na več milijonov kron. Zgorelo je 800 tisoč kilogramov sena in mnogo poljedelskega orodja. Kakor je ugotovila policijska preiskava, je zanetila ogenj zločinska roka in bodo aretacije v najkrajšem času sledile.

Ljubljanski dogodki.

Ij Hipno zblaznel. Mladi, 20 letni Ivan Maršič, o katerega nesrečni blaznosti smo včeraj obširno poročali, je le hipno zblaznel, kakor je včeraj bilo zdravniško ugotovljeno, ne gre torej za kak pojav pasje stekline pri človeku. Ivan Maršič je sedaj v bolnici popolnoma miren.

Ij Velik strah pred »steklim človekom«. Vsi radovedni gledalci, ki so opazovali akrobatsko početje »steklega človeka« v Šolskem drevoredu, so imeli pred njim velik strah. Poslušali so s trepetom njegovo lajanje, stikali so glave, gledali svetlo kot zajci in pazili, kdaj jim ne skoči za vrat. »Steklega« človeka je opazoval tudi neki močan, zastaven in velik mesar, mož z lepim zlatim prstanom na roki. Zlati prstan je bleščal od svetlosti vdelenega, velikega, drugega kamna. Čim je človek skočil z drevesa na tla, se je množica gledalcev razpršila na vse vetrove v divjem begu in velikem strahu. Tudi naš zastavni mesar je je ubral urnih krač pred »steklečem«. Imel pa je smolo. Na begu se je spodtaknil in padel na tla, padel tako nesrečno, da je izgubil iz zlatega prstana — dragoceni kamen. Mesarju je bilo za kamnom silno žal. Takoj včeraj jutraj je tekkel na kraj nesreče. Po prahu so dolgo semintja brskali. Končno se je dragi kamen zasvetil, a mesarju srce razveselilo...

Ij Zdravstveni izkaz mestne občine ljubljanske za čas od 20. do 26. marca. Rodilo se je 27 otrok, med temi 1 mrtvorojeni. Umrla pa je 7 moških in 12 ženskih oseb, skupaj 19 oseb, od tega šest tučev. Od nalezljivih bolezni je bil prijavljen en slučaj trebušnega legarja, en slučaj koz in en slučaj škrlatinke.

Ij Drzni vlomi. Iz Trsta se je zadnji mesec priklatala v Ljubljano številna vlomilska tolpa, po večini pravi profesionalni svedrovci. V Ljubljani so upali na bogat in številan plen. Zanimivo je, da ta delomržeča tolpa vedno z lahkoto dobi stanovanja oziroma skrivališča, kjer je varna pred vsako policijsko kontrolo. So stranke, ki dajejo tem ljudem naravnost potuho in vsako podporo. Ta vlomilska tolpa je zadnji teden poskusila več vlomov v razne prodajalne. Vsi ti vlomi pa so se po naključju ponesrečili. Pred dnevi so poskušali svedrovci vlom v trgovino Oroslava Dolenca v Wolfovi ulici. Dobro so že navrtali blagajno. Blizajoči se beli dan pa jim je posel pokvaril. Policija svedrovcev do sedaj ni mogla izslediti.

Ij Kako je nevaren svedrovec prišel v zapor? Nedavno je prišel pozno zvečer na policijo k nadzorniku Ljubiču, ki je imel nočno službo, mlad človek sumljivega obraza. Nadzornika je zaprosil za pot v Trst, češ, da je lačen in brez vseh sredstev; dalje je nadzorniku pravil, da je ameriški državljani, da se zove John Jazon, rojen 2. julija 1900 v Brocklinu. Gospod nadzornik je bil z njim zelo vljuden. Takoj mu je preskrbel brezplačno stanovanje in prenočišče v policijskih zaporih. Ker gospod Ljubič zelo dobro pozna fiziognomije in navade tržaških svedrovcev, je začel premišljati o »Johnu« in kmalu so bili na policiji na jasnem, da se je vjel na limanice — nenavaden tiček. »Johna« so lepo varovali v kletki. In čez nekaj dni je padla krinka z »Johnovega« obraza. Gospod John je kmalu priznal, da je nevaren vlomilec Alojzij Šaver, rodem Gorican. Njegov oče je bil trgovec v Gorici. Leta 1910 je bankrotiral in odšel v Ameriko. Mladi Alojzij je že zgodaj zašel v družbo nevarnih tatov. Že z 12. letom je začel krasti. Mirno in cinčno je opisal vse svoje dosedanje življenje, vse tatvine in vlome. Ker je Alojzij Šaver nujno sum-

ljiv, da je v družbi tovarišev meseca avgusta lanskega leta izvršil drzen vlom v bančni zavod »Banca Commerciale« v Trstu ter iz blagajne odnesel 125.000 lir so ga pridržali v zaporu. Šaver je prišel v Ljubljano z namenom, da bi izvršil kak večji vlom.

Ij Izgubljena zlatnina. Učiteljica Neža Špan je izgubila zlato ovratno damsko verižico z obeskom, v vrednosti 1000 K. — Uradnica Ana Smerkol je izgubila 1000 K vredno zlato zapestnico. — Učiteljica Ana Potočnik je izgubila žensko tula uro z zapestnico, vredno 800 K.

Ij Redni mesečni shod moške in mladeniške Marijine družbe v Križankah je danes zvečer ob 7. uri. Somišljeniki-nečlani so dobrodošli. — Prihodnji Marijin praznik, v ponedeljek, ima družba ob 6. uri jutraj sv. mašo s skupnim sv. obhajilom.

Ij Kaznovano očitjanje advokatu, da laže. V neki civilni pravdi je očitala gospodična Marija Elsner advokatu g. dr. Krejčiju in nasprotni stranki gospej Igličevi: »Vi vsi lažete!« Igličevi gospej je pa rekla: »Igličevu naj bo sram!« Gosp. dr. Krejči je vložil na to tožbo v svojem in v imenu Igličeve gospe. Pri razpravi je g. nadsvetnik Potrato Elsnerjevo gospodično opustil. Proti oprostiti sodbi je vložil g. dr. Krejči priliz na deželno sodišče. V vzklicni razpravi, katero je vodil dvorni svetnik Regally sta bila kot prič zaslišana g. dr. Ivan Tavčar in g. dr. Krejči. Med zaslišanjem g. dr. Krejčija je rekla obtožena Elsnerjeva. »Takrat sem bila razburjena, ker me je dr. Krejči postavil na laž!« Gosp. dr. Krejči je na to rekel: »Prosim, akti naj se zaradi te obdolžitve odstopijo državnemu pravdnistvu, da se bo Elsnerjeva zasledovala po § 104. srbskega kriminalnega zakona!« Gosp. dvorni svetnik Regally je predlog priče dal na zapisnik. V zadevi je g. dvorni svetnik Regally razglasil sodbo, s katero se je razveljavila sodba I. inštanice in se je Elsnerjeva obsodila na 5 dni zapora.

Ij Ker je ponarejal in izdajal vojaške odpustnice in dopustnice, je prisodilo deželno sodišče v Ljubljani železniškemu pravniku Josipu Beliču 6 tednov ječe.

Naša društva.

d Šentjakobska prosveta. V nedeljo ob šestih zvečer bo predaval msgr. Viktor Steska. Vabimo k obilni udeležbi!

Raznoterosti.

r Cadornova obramba. Bivši italijanski vrhovni povelnik, general Cadorna, je te dni izdal knjigo, v kateri natančno opisuje potek vojnih operacij od začetka italijanske vojne do poraza pri Kobaridu. Cadorna predvsem ugotavlja, da je bila Italija na vo no nezadostno pripravljena. Vse okoliščine so zahtevale, da vodi Italija ofenzivno vojno, toda čete ob začetku za tako nalogo niso bile sposobne. Izvesti bi se bil dal le uspešen vpad, ako bi našli sovražnika nepripravljenega. To je pa preprečila diplomacija, ki je Avstrijo pregodaj obvestila o sklenjeni zvezi z entento; razen tega je pokazala 1. konjeniška divizija ob vpadu premalo zagona. Italija preje sploh ni imela izdelanega ofenzivnega načrta za vojno z Avstrijo in je tak načrt tik pred vojno v vsej naglici izdelal šele Cadorna. Po tem načrtu naj bi se Italija na tridentinski fronti omejevala na obrambo, na julijski fronti pa vodila ofenzivo v smeri na Trst in Ljubljano. Tega načrta se je Cadorna, v kolikor je bilo v njegovi oblasti, vedno držal. On je tudi ves čas zastopal stališče, da je treba iskati zmage proti osrednjim državam na avstrijski fronti kot najslabši, a zmagali so Francozi s svojo zahtevno, da se boj odloči na francoskih tleh. Cadorna ni dobil zahtevane pomoči od zaveznikov za svojo ofenzivo. Tako se je vojna vlekla. Krivdo za usodni poraz pri Kobaridu pripisuje Cadorna med drugim premajhni disciplini v armadi nasproti poveljem vrhovnega vodstva. Ob Piavi se je pa armada zopet našla in rešila domovino. Cadorna pravi, da se ne boji sodbe zgodovine.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

J. Kopač, svečarna

Ljubljana, Celovška cesta 90.

priporoča voščene sveče, zvitke, sveče za hišno rabo in kadilo, kupuje čebelni vosek, suhe satine, kapijine po najvišji dnevni ceni.

SOBNO SLIKARSTVO

IVAN KOŠAK

LJUBLJANA, Bleiweisova cesta 15

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela v najnižji izvršitvi in po solidnih cenah.